

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЧЕТВРТО ОДЕЉЕЊЕ

ОДЛУКА

Представке бр. 24501/11 и 13797/13
Садри САДИКИ против Србије
и Ружди НУРА против Србије

Европски суд за људска права (Четврто одељење), на заседању Већа
11. фебруара 2020. године и 24. марта 2020. године у саставу:

Jon Fridrik Kjølbro, *председник*,
Branko Lubarda,
Carlo Ranzoni,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Georges Ravarani,
Jolien Schukking,
Péter Paczolay, *судије*,

и Andrea Tamietti, *секретар Одељења*,

С обзиром на горе наведене представке поднете 8. марта 2011. године и
16. фебруара 2013. године,

Након већања, одлучује како следи:

ЧИЊЕНИЦЕ

1. Подносилац представке у првом предмету, г. Садри Садике (у даљем тексту: „први подносилац представке“), је држављанин Швајцарске и Косова¹, рођен 1955. године и живи у Обервилу (Швајцарска). Првом подносиоцу представке је дозвољено да сам себе заступа пред судом (правило 36, став 2. Пословника Суда).

2. Подносилац представке у другом предмету, г. Ружди Нура (у даљем тексту: „други подносилац представке“), је држављанин Косова, рођен 1940. године и живи у Ђаковици (Косово). Другом подносиоцу представке је дозвољено да сам себе заступа пред судом.

1. Свако помињање Косова, било да се ради о територији, институцијама или становништву, у овом тексту ће се разумети у потпуности у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација и не прејудуцира статус Косова.

3. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада“) је заступао њен в.д. заступника и државни правобранилац, гђа О. Станимировић, коју је недавно заменио њен тренутни заступник, гђа З. Јадријевић Младар.

А. Околности предмета

4. Чињенице предмета, онако како су их доставиле стране у спору, се могу сумирати на следећи начин.

1. Позадина предмета

5. Након финансијског колапса бројних банака у Србији, држава Србија је 1998. године и 2002. године усвојила посебно законодавство којим су девизни депозити орочени у тим банкама, укључујући подружницу Југобанке А.Д. у Косовској Митровици (у даљем тексту: „Југобанка А.Д.“), претворени у јавни дуг, а затим је утврдила временски оквир унутар којег би наведени износи били исплаћени бившим клијентима банака, као и износе, укључујући и камате, који би требали бити враћени (видети ставове 18.-20. и 21.-25. доле). У предмету *Молнар Габор против Србије* (бр. 22762/05, став 50, од 8. децембра 2009. године), Суд је, између осталог, утврдио да је, с обзиром на страшну реалност српске привреде у релевантном периоду и на широко поље слободне процене дато државама у вези са питањима економске политике, спорно законодавство које предвиђа постепени повраћај средстава о којима је овде реч постигло правичну равнотежу између општег интереса заједнице и стварног легитимног захтева подносиоца представке за исплатом његове првобитне штедње, као и имовинских права других лица у истој ситуацији као што је његова.

6. Током 2004. године, српске власти су усвојиле уредбу у којој се наводи да ће сва лица са положеном девизном штедњом у Југобанци А.Д. имати иста права као и остале штедише, под условом да могу да докажу да су 4. јула 2002. године имала пребивалиште у Републици Србији и била порески обвезници Србије (види ставове 26.-27. доле).

7. Током 2004. године, Југобанка А.Д. и Национална штедионица - Банка А.Д. су закључиле споразум у складу са горе наведеним прописом, којим би потоња банка сервисирала девизну штедњу положену код Југобанке А.Д.. Током 2010. године, закључен је анекс овог споразума између Југобанке А.Д. и Еуробанке А.Д. (потоња је банка наследница Националне штедионице - Банке А.Д.), путем кога је Еуробанка А.Д. преузела сервисирање девизне штедње депоноване код Југобанке А.Д.

8. Током 2013. године, Уставни суд Србије је прогласио Уредбу из 2004. године (види став 6. горе) неуставном (види став 30. доле).

9. Влада Србије је током 2016. године изменила релевантно законодавство о девизној штедњи, којим се прописује да ће одредити банку за сервисирање девизне штедње депоноване код Југобанке А.Д., и да ће накнадно регулисати ово питање (види став 28. доле).

Према последњим информацијама које је Влада доставила 13. јануара 2020. године, иста још увек није испунила те обавезе.

2. Случај првог подносиоца представке

10. Први подносилац представке је имао регистровано пребивалиште у Гњилану, на Косову, од 1997. године.

11. Први подносилац представке је поседовао три девизна рачуна код Југобанке А.Д. на које је полагао депозите у периоду између 1990. и 1997. године. Укупна сума депозита је износила 17.661 швајцарских франака (CHF) и 362 немачких марака (DM).

12. Чини се да су се покушаји првог подносиоца представке да поврати своје депозите на Косову показали неуспешним. Он није пружио доказе који упућују на то да се обратио Националној штедионици - Банци А.Д. или, касније, Еуробанци А.Д. (види став 7. горе) ради конверзије његове девизне штедње у обвезнице (види став 22. доле).

3. Случај другог подносиоца представке

13. Други подносилац представке је имао регистровано пребивалиште у Ђаковици, на Косову, од 1977. године.

14. У периоду између 20. априла 1988. године и 9. фебруара 1995. године, други подносилац представке је депоновао износ од CHF 10.366,74 на свој девизни рачун код Југобанке А.Д.

15. На дан 18. августа 2002. године, укупна сума на том рачуну, укључујући депозите и камате, је износила CHF 11.750,80.

16. Дана 2. децембра 2008. године, Еуробанка А.Д. је обавестила другог подносиоца представке о условима које је требало испунити према Уредби о девизној штедњи депонованој код Југобанке А.Д. (види ставове 26.-27. доле), и поручила му да конверзија његове штедње може бити започета само након што испуни наведене услове. Дотични није предузео даље кораке у вези с тим, тврдећи да није било могуће добити неопходну документацију, а нарочито доказ о његовом статусу пореског обвезника у Србији (види став 26. доле), јер је живео на Косову.

В. Релевантно домаће право и пракса

1. Устав

17. Устав, објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ (у даљем тексту: „СГ РС“), бр. 98/06, који је ступио на снагу 8. новембра 2006. године, у члану 170. предвиђа да се „уставна жалба може изјавити против појединачних аката или радњи државних органа или организација којима су поверена јавна овлашћења, а којима се повређују или ускраћују људска или мањинска права и слободе зајемчене Уставом, ако су исцрпљена или нису предвиђена друга правна средства за њихову заштиту.“

2. Закон о измирењу обавеза по основу девизне штедње грађана из 1998. године

18. Закон о измирењу обавеза по основу девизне штедње грађана из 1998. године (у даљем тексту: Закон из 1998. године), објављен у Службеном листу Савезне Републике Југославије (у даљем тексту: „СЛ СРЈ“), бр. 59/98, 44/99 и 53/01, члановима 1, 2, 3. и 4. је предвиђао да сва девизна штедња депонована код „овлашћених банака“ пре 18. марта 1995. године треба да постане јавни дуг, укључујући, посебно, депозите у релевантној банци у предметним случајевима.

19. Према члану 10, обавезе државе у том погледу је требало у потпуности испунити до 2012. године плаћањем одређених износа и камате у складу са одређеним временским оквиром.

20. Члан 22. је предвиђао да, са даном ступања на снагу овог Закона (12. децембра 1998. године), „сви текући поступци, укључујући и судске извршне поступке усмерене на наплату девизне штедње обухваћене овим законом [требају] бити обустављени“.

3. Закон о регулисању јавног дуга СРЈ из 2002. године по основу девизне штедње грађана

21. Закон о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије из 2002. године по основу девизне штедње грађана (у даљем тексту: Закон из 2002. године), објављен у „СЛ СРЈ“, бр. 36/02, 80/04 и 101/05, ставља ван снаге Закон из 1998. године (види ставове 18.-20. горе). Чинећи то, између осталог, он изричито признаје да сви депозити у иностраној валути, који су претходно признати као део јавног дуга Савезне Републике Југославије, и даље морају бити признати као такви, мења временски оквир за поштовање предметног дуга (променом релевантне године из 2012. у 2016. годину) и прецизира измењене износе и камате који ће се плаћати на годишњем нивоу.

22. Према члану 13, девизне штедише могу користити своје депозите конвертоване у државне обвезнице како би платили порезе. Или, према члановима 12. и 14., пре истека релевантног рока, они могу искористити наведене обвезнице у више сврха, попут куповине државне имовине, учествовања у приватизацији предузећа и банака у државном власништву и, у одређеним околностима и до одређеног износа, плаћања трошкова лечења, лекова и сахране.

23. У складу са члановима 10. и 11., девизни штедиша може да предметне обвезнице прода, и да на тај начин одмах добије своја средства у готовини, јер је такво трговање ослобођено било каквог опорезивања.

24. И на крају, члан 36. потврђује да ће ступањем на снагу Закона из 2002. године „сви поступци усмерени на наплату девизне штедње

обухваћене овим законом, укључујући и судске извршне поступке, бити обустављени“.

25. Овај закон је ступио на снагу 4. јула 2002. године.

4. Уредба из 2004. године о девизној штедњи депонованој код Југобанке А.Д.

26. Уредба која се односи на девизну штедњу депоновану код Југобанке А.Д. (у даљем тексту: Уредба из 2004. године - види став 6. горе), објављена у „СГ РС“, бр. 37/04, чланом 2. предвиђа да особе које су имале девизну штедњу депоновану код Југобанке А.Д. имају право на остваривање права утврђена Законом из 2002. године (види ставове 22.-25. горе), под условом да могу да докажу да су имали пребивалиште у Србији 4. јула 2002. године и да су били порески обвезници Србије. Ова Уредба је ступила на снагу 7. априла 2004. године.

27. Уредба је изгубила своју правну снагу 26. новембра 2013. године, након што је одлука Уставног суда од 23. маја 2013. године објављена у „Службеном гласнику“ (види 30. доле).

5. Измене и допуне Закона о регулисању јавног дуга СРЈ из 2002. године по основу девизне штедње грађана

28. Дана 29. децембра 2016. године, Скупштина Србије је извршила измене и допуне Закона из 2002. године (види ставове 21.-25. горе) тако да, између осталог, укључује члан 21(а), који предвиђа да Влада одређује банку за сервисирање девизне штедње положене код Југобанке А.Д., и да ће касније то питање даље регулисати.

6. Закони о парничном поступку из 2004. и 2011. године

29. Закон о парничном поступку из 2004. године, објављен у „СГ РС“, бр. 125/04 и 111/09, је члановима 186-198. утврдио правила која се односе на тужбе у парничном поступку. Истим је, између осталог, предвиђено право тужиоца да захтева таквом тужбом утврђивање постојања одређеног права, правног односа или чињенице, као и његово право да тражи од суда да наложи спровођење одређене радње. Овај Закон је стављен ван снаге Законом о парничном поступку из 2011. године, објављеним у „СГ РС“, бр. 72/11, 49/13, 74/13, 55/14 и 87/18, који члановима 191-204. предвиђа да тужиоци имају иста права.

7. Одлука Уставног суда од 23. маја 2013. године

30. У одлуци бр. IУо-107/2009 од 23. маја 2013. године, Уставни суд је Уредбу из 2004. године (види ставове 26.-27. горе) прогласио неуставном.

31. У одлуци бр. Уж-5861/2013 од 25. априла 2016. године, Уставни суд је утврдио да ограничење права на приступ суду, у складу са чланом 36. Закона из 2002. године (види став 24. горе), није апсолутно, јер није примењиво на ситуације када се држава не придржава својих дужности према Закону из 2002. године; у случајевима непоступања према цитираној одредби, тужиоци нису спречени да захтевају од судова да наложе извршавање тих дужности.

8. Пракса других домаћих судова

32. У одлуци бр. 26.П.бр.42576/13 од 11. децембра 2015. године, Први основни суд у Београду је усвојио тужбу тужиоца против Републике Србије и Еуробанке А.Д., те су тужени били у обавези да његову девизну штедњу положену код Југобанке А.Д. конвертују у обвезнице и исплате му обвезнице које су доспеле.

33. Суд је приметио да тужилац у том случају није испунио услове утврђене Уредбом из 2004. године (види ставове 26.-27. горе), и да је Еуробанка А.Д. одбацила његов захтев за конверзију уштеђевине 13. августа 2010. године. Суд је тврдио следеће:

„Одредбом члана 3. Закона [из 2002. године] нису прописани услови које је требало испунити [зарад остваривања] права на конверзију штедње у обвезнице и њихову исплату. Право на исплату девизне штедње остварује се самом чињеницом да је штедња положена код банке са којом је [тужилац] закључио уговор о новчаним депозитима... у складу са законом. Држава је отпочела са решавањем проблема који је настао услед немогућности извршавања обавеза банака по основи старе девизне штедње доношењем закона из 1998. године, који је прецизно дефинисао концепт (старе) девизне штедње и трансформисао [штедњу] у обавезу - јавни дуг [Социјалистичке Републике Југославије]...

...

Пошто су странке које су тужене одлучивале о људском праву на имовину загарантованом Уставом, право које се директно примењује у складу са Уставом на начин предвиђен законом, а које може бити ограничено искључиво статутом а не актом мање законске снаге, односно уредбом, [те] странке су биле дужне да директно примењују одредбе Устава и Закона [из 2002. године] приликом одлучивања о захтеву тужиоца. "

34. Ту одлуку је потврдио Апелациони суд у Београду, 13. јула 2017. године, који је тврдио следеће:

„Супротно ономе што је Еуробанка А.Д. тврдила у својој жалби, првостепени суд је исправно пресудио да је, као правни следбеник Националне штедионице - Банке А.Д., и у складу са споразумом од 16. априла 2004. године закљученим са Југобанком А.Д. и анексима овог споразума од 12. маја 2014. године и 30. јула 2010. године, [Еуробанка А.Д.] такође била обавезна да сервисира и исплаћује стару девизну штедњу депоновану код Југобанке А.Д. Тврдње у жалби - да су споразум и његови анекси престали да се примењују након што је Уставни суд утврдио да је уредба о девизној штедњи депонованој код Југобанке А.Д. неуставна - су такође неосноване, имајући на уму да су споразум и његови анекси закључени на основу закона из 2002. године... а не искључиво на основу уредбе... Према томе,

утврђивање да је уредба неуставна не утиче на пуноважност закључених споразума и обавезу Еуробанке А.Д... да извршава своје обавезе у погледу сервисирања и исплате старе девизне штедње депоноване код Југобанке А.Д. у складу са закљученим споразумом."

35. Влада је доставила потврду од 30. октобра 2018. године, којом је потврђено да је девизна штедња тужиоца у том предмету конвертована у обвезнице.

ПРИТУЖБЕ

36. Подносиоци представки су се притуживали да су били лишени своје имовине у околностима које су неспојиве са захтевима из члана 1, Протокола бр. 1 уз Конвенцију.

ПРАВО

А. Здруживање представки

37. Имајући у виду сличну тематику наведених представки, Суд је одлучио да нареди њихово здруживање (правило 42, став 1.Пословника Суда).

В. Притужбе подносилаца представки

38. Подносиоци представки су се жалили да су српске власти, одбијањем да исплате сву или део њихових девизних штедњи, првобитно као резултат примене Уредбе из 2004. године, а касније услед правне празнине створене изменама и допунама Закона из 2002. године, прекршиле њихова права из члана 1, Протокола бр. 1 уз Конвенцију, која гласе:

"Свако физичко или правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни."

39. Суд на почетку констатује да је 4. фебруара 2020. године писмо упућено другом подносиоцу представке враћено Секретару као недостављено због смрти примаоца. Суд сматра да је непотребно, у овим околностима, утврдити да ли би представку коју је поднео други подносилац представке требало скинути са листе предмета у складу са чланом 37. Конвенције, имајући у виду да су обе представке у сваком случају недопуштене из следећих разлога.

40. Суд даље запажа да је Влада оспорила допуштеност притужби по више основа. Међутим, Суд сматра да није потребно испитивати их све, јер су представке недопуштене по следећој основи.

41. Влада је навела да подносиоци представке нису правилно исцрпели домаће правне лекове. Конкретно, Влада је тврдила да су, пре подношења представки Суду, подносиоци представки били дужни да поднесу надлежним банкама захтев за конверзију њихове девизне штедње у обвезнице (види ставове 5, 7, 22, 23. и 26. горе), а затим, у случају да такав захтев није резултирао успехом, били би дужни да покрену парнични поступак против банака, захтевајући да се њихова штедња конвертује у обвезнице. На крају, требали су искористити уставну жалбу у случају да њихови захтеви буду одбијени. У прилог својој аргументацији, Влада се позвала на домаћу судску праксу (види ставове 32-35. горе), у оквиру које је сличан захтев потврђен.

42. Први подносилац представке није дао коментаре стим у вези, док је други подносилац представке поновио да не постоје делотворни правни лекови које треба исцрпети.

43. Општа начела која се односе на правило исцрпљивања домаћих правних лекова поновљени су у предмету *Вучковић и други против Србије* ((прелиминарни приговор) [ВВ], бр. 17153/11 и 29 других, ставови 69-77, од 25. марта 2014. године). Суд посебно понавља да су државе ослобођене одговарања пред међународним телом за своје поступке пре него што добију прилику да ствари исправе у сопственом правном систему. Они који желе да се позову на надзорну надлежност Суда у вези са притужбама против неке државе су стога обавезни да прво употребе средства која предвиђа домаћи правни систем (види, међу многим ауторитетима, *Akdivar и други против Турске*, од 16. септембра 1996. године, став 65, *Извештаји и одлуке 1996-IV*, и *Вучковић и други*, цитиран горе, § став 72.).

44. Обавеза да се исцрпе домаћи правни лекови подразумева, према томе, да подносилац представке нормално употреби правне лекове који су доступни и довољни у вези са његовим/њеним притужбама према Конвенцији. Постојање предметних правних лекова мора бити довољно сигурно не само у теорији, већ и у пракси, а уколико није тако они неће имати неопходну доступност и делотворност (види предмете *Akdivar и други*, став 66, и *Вучковић и други*, став 71, оба цитирана горе).

45. Члан 35, став 1. такође захтева да притужбе које се касније намеравају поднети у Стразбуру би требало да буду упућене одговарајућем домаћем телу, бар прећутно (види *Fressoz и Roire против Француске* [ВВ], бр. 29183/95, став 37, ЕСЉП 1999-I) и у складу са формалним захтевима и роковима утврђеним у домаћем праву (види предмете *Akdivar и други*, став 66, и *Вучковић и други*, став 72, оба цитирана горе).

46. Да би био делотворан, правни лек мора бити у стању да директно исправи спорно стање ствари и мора понудити реалне изгледе за успех (види *Balogh против Мађарске*, бр. 47940/99, став 30, од 20. јула 2004. године, и *Сејдовић против Италије* [ВВ], бр. 56581/00, став 46, ЕСЉП 2006-II). Међутим, постојање пуке сумње у изгледе за успех одређеног правног лека, који није очигледно бескорисан, није довољан разлог да се не исцрпи тај пут обештећења (види *Akdivar и други*, цитиран горе, став 71; *Scoppola против Италије* (бр. 2) [ВВ], бр. 10249/03, став 70, од 17. септембра 2009. године; и *Вучковић и други*, цитиран горе, став 74.).

47. У погледу терета доказивања, на Влади која тврди постојање неисцрпљености је да увери Суд да је правни лек делотворан и да је био доступан у теорији и пракси у релевантном периоду. Након што овај услов буде задовољен, на подносиоцу представке је да утврди да је правни лек који је Влада понудила заправо исцрпљен, или да је из неког разлога био неодговарајућ и неделотворан у посебним околностима предмета, или да су постојале посебне околности које су га ослобађале овог захтева (види *Akdivar и други*, цитиран горе, став 68; *McFarlane против Ирске* [ВВ], бр. 31333/06, став 107, од 10. септембра 2010. године; и *Вучковић и други*, цитиран горе, став 77.).

48. Враћајући се на овај случај, Суд примећује да су подносиоци представке, како би остварили своја права према Закону из 2002. године, били дужни да поднесу надлежним банкама захтев за конверзију њихове девизне штедње у обвезнице (види ставове 5, 7, 22, 23. и 26. горе), док би у случају неуспеха имали могућност покретања парничног поступка. С тим у вези, Суд примећује да се, према домаћем праву (види став 29. горе), може покренути парнична тужба ради утврђивања постојања одређене чињенице, али и ради захтевања да се изврши одређена радња. Суд констатује да цитирана домаћа судска пракса (види ставове 32-35. горе) поткрепљује Владино тврдњу да су подносиоци представки могли тражити таквом тужбом да домаћи судови наложе конверзију њихове девизне штедње у обвезнице, у складу са Законом из 2002. године (види ставове 21-25. горе). С тим у вези, Суд подсећа да је већ утврдио да је законодавство, које предвиђа постепено враћање девизних депозита, начелно компатибилно са захтевима из члана 1. Протокола бр. 1 уз Конвенцију (види став 5. горе), и да девизне штедише могу да продају државне обвезнице на тржишту, конвертујући их тиме у готовину, тако да је трговање ослобођено било каквог опорезивања (види став 23. горе). Такође треба констатовати да, с обзиром на временски оквир за испуњавање обавезе исплате предметног дуга (види став 21. горе), исплате на које подносиоци представки имају право према Закону из 2002. године више неће бити поступне.

49. Суд даље примећује да Закон из 2002. године не искључује могућност да се поступак конверзије штедње у обвезнице покрене у околностима када тужиоци тврде да је надлежна банка прекршила

своје обавезе из тог Закона (види ставове 30. и 32-35. горе). Што се тиче аргументације Владе да су подносиоци представки требало да искористе уставно правно средство у случају да њихов парнични поступак није резултирао успехом (види став 41. горе), Суд констатује да је претходно утврдио да би се „уставна жалба требало начелно сматрати делотворним домаћим правним леком у смислу члана 35, став 1. Конвенције у вези са свим представкама које су поднесене [против Србије] од 7. августа 2008. године“ (види Вучковић и други, цитиран горе, став 84.). Суд примећује да су подносиоци представки поднели своје представке 8. марта 2011. године, односно 16. фебруара 2013. године.

50. Суд констатује да подносиоци представки нису пружили објашњење зашто би такав грађанскоправни лек био неадекватан и неделотворан у конкретним околностима њиховог случаја, тј. да ли постоје посебне околности које су их ослободиле овог захтева (види став 47. горе). Као што је већ констатовано горе, постојање пуне сумње у изгледе за успех правног лека, који није очигледно неуспешан, није довољан разлог да се исти не исцрпи. С обзиром на цитирану домаћу судску праксу (види ставове 32-35. горе), такав лек је заиста био у потпуности адекватан у односу на приговоре подносилаца представки у погледу Конвенције, и не може се сматрати само хипотетичким или спекулативним. У предметном случају, подносиоци представки не само да нису искористили наведени правни лек, већ први подносилац представке није ни пружио доказе који указују на то да је уопште покушао да искористи своје право на конверзију његове девизне штедне у обвезнице (види став 12. горе), док је другог подносиоца представке надлежна банка обавестила о условима који су морали бити испуњени пре извршавања такве конверзије, али исти није предузео никакве даље кораке у вези с тим (види став 16. горе). Својим запажањем, Суд констатује да је цитирани грађанскоправни лек и даље доступан подносиоцима представки и свима који су у сличној ситуацији.

51. Суд даље констатује да је Уредба из 2004. године у међувремену проглашена неуставном (види став 30. горе), као и да услови које је она утврдила зарад стицања права по Закону из 2002. године (нарочито достављање доказа да су српски порески обвезници - види став 26. горе) више нису примењиви. Тачно је да Тужена држава још није именovala банку за сервисирање девизне штедне депоноване код Југобанке А.Д. у складу са изменама и допунама Закона из 2002. године (види ставове 9. и 28. горе). Упркос томе, Суд констатује да домаћа судска пракса која датира из периода после тих измена и допуна (види став 34. горе) указује на то да Еуробанка А.Д. сервисира девизну штедњу депоновану код Југобанке А.Д. с обзиром на постојеће законске обавезе (види став 7. горе); као последица тога, подносиоци представки се могу обратити претходно наведеној банци како би остварили своја права према Закону из 2002. године.

52. С обзиром на горе наведено, Суд сматра да су подносиоци представки имали на располагању правни лек који је био доступан и довољан у односу на њихове приговоре на Конвенцију. Како наведени

ОДЛУКА САДИКИ против СРБИЈЕ И НУРА против СРБИЈЕ

правни лек није искоришћен, представке се морају одбацити на основу члана 35, ставова 1. и 4. Конвенције услед неисцрпљивања домаћих правних лекова.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

Одлучује да представке здружи;

Проглашава представке неприхватљивим.

Састављено на енглеском језику и прослеђено у писаном облику 28. маја 2020. године.

Andrea Tamietti
секретар

Jon Fridrik Kjølbro
председник